

3. Drobní podnikatelé, počet zaměstnanců a příjmy

- **Kolik pracovníků zaměstnávají?**

Fyzické osoby-podnikatelé, jak ukazuje tabulka 7, provozují své firmy v naprosté většině sami, tedy bez zaměstnanců. Podíl této kategorie fyzických osob-podnikatelů na jejich celkovém počtu se však od roku 2002 snižoval.

Opačný trend vykazuje počet aktivních fyzických osob-podnikatelů, kteří neuvedli zda a kolik zaměstnanců mají. Jejich podíl na celkovém počtu se za čtyři roky zvýšil na více jak dvojnásobek a činil v roce 2004 téměř 15 % aktivních fyzických osob. Tento jev lze jen obtížně vysvětlit vzhledem k tomu, že pro stanovení počtu aktivních fyzických osob podnikatelů se využívají informace z daňových přiznání a údaje České správy sociálního zabezpečení, kde je případný počet zaměstnanců nutným údajem.

Vezmeme-li v úvahu jenom ty podnikatele, kteří uvedli počet zaměstnanců, pak podíl firem zaměstnávajících maximálně 5 zaměstnanců, představuje téměř 98 % všech aktivních fyzických osob-podnikatelů. Z hlediska počtu zaměstnanců se tudíž jedná o velmi malé firmy.

Tabulka 7: Aktivní fyzické osoby-podnikatelé podle počtu zaměstnanců

Pramen: ČSÚ 2005, vlastní propočty

v %

Počet zaměstnanců	2001	2002	2003	2004
Neuvedeno	7,1	5,7	12,4	14,9
0	80,9	82,8	76,0	73,1
1 až 5	9,7	9,4	9,4	10,1
6 až 9	1,2	1,1	1,1	1,0
10 až 19	0,8	0,8	0,7	0,7
20 a více	0,3	0,3	0,3	0,3
Celkem	100	100	100	100

- **Kolik vydělávají OSVČ**

Další hledisko, které přibližuje situaci fyzických osob-podnikatelů, je výše jejich hrubých příjmů. Tabulka 8 poskytuje přehled o kategoriích podnikatelů podle výše hrubých ročních příjmů³ tak, jak je vykázali v daňovém přiznání.

Z této tabulky vyplývá, že kolem 40 % drobných podnikatelů přiznalo v roce 2004 roční hrubé příjmy pouze ve výši do 199 999 Kč, což naznačuje, že pro tuto skupinu není podnikání hlavním zdrojem příjmů.

Podíl podnikatelů v této kategorii na celku se postupně snižoval; rozdíl mezi rokem 2001 a 2004 činil 7 p.b. Naopak vyšší podíl na celku o 7 p.b. zaznamenala kategorie aktivních fyzických osob-podnikatelů s vykázanými ročními příjmy od 200 tis. Kč do 3 mil. Kč. Do této skupiny v roce 2004 patřilo kolem 54 % podnikatelů. I zde je patrně určitá část fyzických osob, která si podnikáním pouze doplňuje hlavní zdroj příjmů.

Stabilní, i když jen 6ti %, podíl zaujímá skupina fyzických osob-podnikatelů vykazující hrubé roční příjmy vyšší než 3 mil. Kč.

³ Hrubé příjmy fyzických osob-podnikatelů v daňovém přiznání představují analogii tržeb firem.

Tabulka 8: Aktivní fyzické osoby-podnikatelé podle výše hrubých příjmů

Pramen: ČSÚ 2005, vlastní propočty

v %

Výše příjmů	2001	2002	2003	2004
0	3,1	3,7	0,1	0,2
1 - 199 999	43,3	42,2	41,8	39,2
200 000 - 499 999	21,4	22,4	24,1	25,4
500 000 - 999 999	12,4	12,8	13,8	15,0
1 mil. - 2,9999 mil.	13,4	13,1	14,0	13,9
3 mil. - 4,9999 mil.	2,6	2,5	2,7	2,9
5 mil. - 9,9999 mil.	2,1	1,9	2,0	2,0
10 mil. - 29,9999 mil.	1,3	1,2	1,2	1,2
30 mil. - 59,999 mil.	0,2	0,2	0,2	0,2
60 mil. a více	0,1	0,0	0,1	0,1
Celkem	100	100	100	100

Poznámka: počítáno pouze z těch aktivních FO, které podaly daňové přiznání